

Hoe wordt Onderwijs de kansenfabriek?

Onderwijs in Nederland staat onder grote druk! Onderwijs zou dé kansenfabriek moeten zijn maar is dat niet, de kansengelijkheid laat veel talenten van jongeren onbenut. De resultaten van leerlingen kennen al jaren een dalende trend, zie daarvoor de PISA-resultaten

Personeelstekorten zijn daar een belangrijke factor in, deze tekorten in met name het po en vo (in het bijzonder op scholen met veel achterstandsleerlingen) zullen bij ongewijzigd beleid in de komende jaren alleen maar groeien. Daarbij wordt de draagkracht van het onderwijspersoneel danig bedreigt door de onaanvaardbaar hoge werkdruk (in alle sectoren). Leraren geven in vergelijking tot collega's in andere landen veel les aan grote klassen. Daardoor is er vaak onvoldoende ruimte voor maatwerk en de mogelijkheid om in te spelen op de verschillen tussen leerlingen. Met als gevolg de groei van schaduwonderwijs dat op zich de ongelijkheid verder versterkt.

Deze neerwaartse spiraal moet worden doorbroken!

Wat is er nodig?

- **Opleiding:** maatwerkopleiding naar het beroep, geen concessies ten aanzien van de kwaliteit maar wel een op de persoon afgestemd leertraject. Daardoor wordt het aantrekkelijker om te werken in het onderwijs. Professionals zullen nadrukkelijk in de keten van opleiding worden betrokken om de aansluiting met het onderwijs optimaal te maken.
- **Begeleiding starters:** De uitval onder startende leraren is onaanvaardbaar hoog. Door te investeren in een goede begeleiding van startende docenten kunnen we meer leraren voor het onderwijs behouden en wordt de entree in het onderwijs aantrekkelijker
- **Professionele ruimte en ontwikkeling:** Leraren hebben tijd nodig om samen met hun collega's het onderwijs passend bij de omgeving in te vullen. Daarnaast dient er veel meer aandacht voor de verschillende rollen van leraren te komen en de mogelijkheid van leraren om zich verder te ontwikkelen (verbreding, verdieping en verandering van onderwijssector).
- **Breed samengestelde teams:** leraren zijn nu te vaak nog schapen met vijf poten, onderwijs is voor ons niet alleen een zaak van leraren. De inzet van extra ondersteuners en begeleiders kan alle professionals beter in hun kracht zetten. Juist door deze multifunctionele teams kan er meer specifieke aandacht voor de leerlingen zijn.
- **Naar een andere organisatie van het onderwijs:** door de uiterst kostenefficiënte wijze van organisatie van het huidige onderwijs kan het onderwijs niet voldoen niet aan de eisen die we als samenleving aan het onderwijs stellen. Er zal structureel moeten worden geïnvesteerd in kleinere klassen voor het gehele funderend onderwijs
- **Een aanpassing van het stelsel:** een nieuw onderwijsstelsel zal, anders dan nu, gericht moeten zijn op het bieden van kansen aan leerlingen die door omstandigheden pas later hun draai vinden in het onderwijs. Nu zijn de loopbaankeuzes voor leerlingen vaak op jonge leeftijd al onherroepelijk waardoor talenten van deze leerlingen niet altijd voldoende worden benut.

- Arbeidsvoorwaarden: om voldoende leraren te kunnen werven en behouden voor het onderwijs in een krappe arbeidsmarkt kan het niet anders dat daarbij wordt geïnvesteerd in de salarissen en het verminderen van de werkdruk van het onderwijspersoneel. Daarbij zullen ook de verschillen tussen de onderwijssectoren moeten worden verkleind/weggewerkt waar nu vaak nog sprake is van barrières en perverse prikkels

Onderwijs in cijfers

Het totaal aantal werknemers in de sectoren po, vo, mbo en hbo bedroeg in 2020 296.000. Voor een verder inzicht in de verdeling zie <https://www.ocwincijfers.nl/sectoren/onderwijs-algemeen/personeel/personeelssterkte>.

Exacte gegevens over het lerarentekort ontbreken, de prognose van de tekorten in het PO is dat boven op de huidige tekorten een stijging van 1439 fte aan leraren is te verwachten in 2025/2026. Voor het VO geldt dat de tekorten zich met name in bepaalde vakken voordoen en voor deze sector wordt een tekort geprognoseerd van 1250 fte in 2025/2026 zie

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/12/09/kamerbrief-lerarenbeleid-en-onderwijsarbeidsmarkt>.